

Verslag op hoofdlijnen inzake onderzoek klacht;
[redacted] 5.1.2e - Burgemeester Haverkamp, Wethouder Bekhuis

Aanleiding
E-mail 20 september 2022, 18.30 uur

Geachte heer, mevrouw,
Ik heb onderstaande nieuwsbrief van 20-09-22 gelezen en ik dien hierbij een klacht in tegen het college (burgemeester en asiel wethouder) vanwege onbehoorlijk bestuur.
De inwoners van Albergen gaan niet akkoord met de gesloten deal onder de huidige voorwaarden en u veegt (met alle respect) uw derrière daarmee af. U schoffeert uw eigen inwoners.
Van dwang door de Staatssecretaris gaan wij, uw inwoners, naar dwang van ons eigen college. Van enige inspraak blijkt bovendien niks. Dit alles acht ik klachtenswaardig.
[redacted] 5.1.2e

Gesprek
Datum: 3-10-2022, 14.00 uur

Aanwezig:
[redacted] 5.1.2e
[redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e

Hilde Berning, locoburgemeester, klachtbehandelaar
[redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e AZC Albergen
[redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e

Er wordt in het onderstaande verslag gebruik gemaakt van de voornamen.

Hilde heet de aanwezigen welkom en start het overleg. Een voorstelrondje volgt.

[redacted] 5.1.2e legt in het kort haar klacht uit en verwijst ook naar de reeds gevoerde gesprekken en e-mails: 'Het gaat om de handelswijze van het bestuur'.
'Het is een ingrijpend besluit (vestiging van een AZC). Wij voelen ons burenen, omwonenden en belanghebbend. We wonen op ongeveer op 500 meter afstand. Onze kinderen spelen daar ook.'

Hilde vat het lopende bestuurlijke proces kort samen. Licht toe dat een klacht gaat over gedragingen en dat een klacht niet gaat over politieke beslissingen. Politieke keuzes horen thuis bij het college en/of de raad. Dit gesprek is bedoeld om de klacht te verhelderen. Waar de klacht toeziet op de politieke keuzes zullen we die toelichten. Waar de klacht toeziet op gedragingen zullen we die opsommen. De klachtencoördinator zal na afloop van het gesprek contact met jullie opnemen en de klachtbehandeling waar nodig verder oppakken.

Zowel [redacted] 5.1.2e als haar partner [redacted] 5.1.2e leggen het volgende uit:
Statushouders

Toen een tijd geleden statushouders werden geplaatst in het hotel 't Elshuys (red. hierna het hotel) zijn de omwonenden ook niet geïnformeerd. Tijdens een bijeenkomst destijds van de dorpsraad werd medegedeeld dat men, 'de gemeente' bewust niet scheutig was met informatie. Men was bang voor onrust en mogelijke represailles. Dan wordt al een sfeer geschapen van wantrouwen.

Hilde legt uit dat elke gemeente in Nederland een taakstelling heeft betreffende de huisvesting van statushouders. De gemeente Tubbergen heeft hierin ook een opdracht. In afwachting van permanente huisvesting mogen gemeenten statushouders tijdelijk onderbrengen in hotels en andere

accommodaties. Voor het tijdelijk plaatsen van statushouders in hotel 't Elshuys is er gecommuniceerd met de omliggende buurt (brief), raadsvergadering, gemeentepagina en de dorpsraad.

5.1.2e reageert hierop: 'de gemeente heeft hier toch een inspanningsverplichting. Slechts 5 omwonenden hebben een brief gekregen. Dit had aan Albergen medegedeeld moeten worden. Uw uitleg is verschillend met de uitleg door de dorpsraad en de wethouder Asielzaken (red. hierna Bekhuis). Die sprak over 'onrust voorkomen en bang voor represailles'. Wethouder Bekhuis ontkende dit vervolgens. Dit vind ik vreemd en zorgt opnieuw voor wantrouwen. Ergens komt dit toch vandaan, dit wordt niet zomaar verzonnen'.

Hilde betreurd dat er verschil lijkt te zijn in uitleg. De gemeente heeft aan de direct omwonenden medegedeeld dat er tijdelijk statushouders gevestigd zullen worden, evenals aan de gemeenteraad en dorpsraad. Het is jammer dat de uitleg dan uit elkaar loopt, terwijl gemeente, dorpsraad en omwonenden elkaars telefoonnummer hebben en er bij vragen contact kon worden opgenomen. Hoe herstellen we dit wantrouwen?

AZC

5.1.2e De informatie is gewoon te verschillend en dat zorgt voor frustratie'. De Kamervragen vanuit 5.1.2e en de beantwoording hiervan door de Staatssecretaris (red. dd. 23 september 2022) roepen gewoon vragen op. Wij maken hieruit op dat de gemeente op de hoogte was van de komst van het AZC.

Hilde legt het verloop van dit proces en het contact met de gemeente Tubbergen uit. In april is er een afspraak geweest met het COA waarin zij aangaven dat er twee locaties in de gemeente Tubbergen op het oog waren voor het vestigen van asielzoekers. COA heeft aan het college gevraagd hoe zij hiernaar kijken en of de locatie geschikt is. In juni is telefonisch teruggekoppeld aan het COA dat het college beide locaties ongeschikt vindt, in verband met de grote aantallen die het COA wil plaatsen en het bestemmingsplan dat dit niet toelaat.

In augustus heeft de staatssecretaris telefonisch contact opgenomen met de burgemeester en medegedeeld dat hij het COA de opdracht heeft gegeven om 't Elshuys in Albergen te kopen en dwang toe zal passen. Er is toen nog niet medegedeeld op welke grond hij dit deed. Dat hij dat deed op basis van het juridische ruimtelijke ordeningsinstrumentarium stond in de officiële brief van de staatssecretaris aan college en gemeenteraad. Die brief ontvingen we na het telefoongesprek van de staatssecretaris en de burgemeester. Het enige juridische instrumentarium waarvan het college voor de brief op de hoogte was, was de nieuwe wet die in voorbereiding is en waarmee de staatssecretaris gemeenten kan dwingen om asielzoekers op te nemen.

5.1.2e reageert: 'het gevoel leeft, dat de gemeente niet alles voor Albergen heeft gedaan'.

Hilde probeert het proces rondom de gemeenteraad te schetsen. In het proces zit ook tijdsverloop. De raad geeft uiteindelijk de opdracht aan het college via een motie. De basis hiervan was: 'haal het mes, het dwangbesluit van tafel. Ga in overleg met de staatssecretaris'.

5.1.2e reageert dat de burgemeester op de nationale televisie voor Albergen spreekt. Ze zou niet akkoord gaan met de komst van een AZC. Vervolgens doet ze het tegenover gestelde. Dit wordt niet begrepen. 'Als een blad aan de boom draait ze om'.

Hilde reageert: 'Er zit tijd tussen het moment op de televisie en de gemaakte afspraak met de staatssecretaris. In de tussentijd heeft de gemeenteraad een motie ingediend waarin college wordt verzocht om in gesprek te gaan met de staatssecretaris en COA en daarbij een aantal kaders in te brengen. Bovendien was in de tijd tussen het televisiemoment en de afspraak ook bekend dat de staatssecretaris wel degelijk een juridische grond had voor zijn aanwijzing.

5.1.2e snapt niets van deze werkwijze. 'Het spel is gewoon niet goed gespeeld. De raad dan wel het bestuur heeft niet voor Albergen gestreden. Voor de buurt is de uitkomst zeer, zeer teleurstellend'.

Hilde heeft begrip voor de teleurstelling van de buurt. Er ligt echter een juridische mogelijkheid voor de aanwijzing verankert in landelijke wetgeving. Dat voelt dan misschien niet democratisch, ook niet voor

ons als college of raad, maar het is wel democratisch. De manier waarop 'het spel' is gespeeld en of dat 'goed' of 'niet goed' is gespeeld is uiteindelijk een politiek besluit. Ik kan u verzekeren dat zowel raad als bestuur voor de inwoners heeft gestreden met inachtneming van de maatschappelijke verantwoordelijkheid en wetgeving. Daarbij komen dilemma's kijken en is er in een crisissituatie naar bevinden gehandeld. Ongetwijfeld zijn er achteraf aspecten die beter hadden gekund. Maar het college maakt op dat moment afwegingen en keuzes en staat daar dan ook achter. Hilde vervolgt. Na het dwingende 'besluit' van de staatssecretaris en de motie van de gemeenteraad zijn er afspraken gemaakt en deze uiteindelijk vastgelegd in een kaderovereenkomst. Hiervoor hebben burgemeester en wethouder gesprekken gevoerd met de Staatssecretaris en het COA. In die overeenkomst zijn voorwaarden opgenomen; zoals een maximumaantal asielzoekers en de afspraak dat het plaatsen van asielzoekers alleen in de bestaande bebouwing plaatsvindt. Daarnaast is afgesproken dat het COA de aanvraag van de vergunning zal indienen bij de gemeente en niet bij het Rijk. Daarmee is 'het mes' c.q. de dwang van tafel en ligt de regie weer bij de gemeente. Op voorwaarde van het Rijk dat de gemeente medewerking verleend door de vergunningsaanvraag in behandeling te nemen, niet onnodig vertraagt, en toetst aan de benodigde wetgeving. Ook de eindigheid is besproken. Het is echter niet gelukt om een harde einddatum in de kaderovereenkomst op te nemen. Wel is de afspraak gemaakt dat bij teruglopende instroom van asielzoekers we met elkaar een gesprek hebben over locatie 't Elshuys. In het gesprek met de staatssecretaris was dat het hoogst haalbare.

5.1.2e vraagt waar de samenwerking kan worden gezocht. 'Ik ben op zoek waar we elkaar nog kunnen vinden. Straks zitten wij met eeuwigdurend AZC en is het bestuur de draagkracht in Albergen voorgoed kwijt'.

Hilde begrijpt dat het vertrouwen is geschaad en dit moet hersteld worden. 'De momenten halen we helaas niet meer terug'. Hoe krijgen we de bewoners weer terug aan tafel. Hiervoor wil het college graag inzet leveren. Deze situatie is ook voor het college lastig. Albergen en de gemeente hebben elkaar nodig om dit kunnen herstellen'.

5.1.2e zegt dat er nu geen draagvlak is. 'Een termijn van 10 jaar is voor de direct omwonenden ook te lang'.

5.1.2e legt uit dat het afhankelijk is van de aanvraag. De aanvraag van het COA moet wel concreet zijn.

Hilde vervolgt: 'Ik weet op dit moment niet of een einddatum haalbaar is in overleg met het COA. De burgemeester en wethouder zijn, zoals toegezegd tijdens de inwonersavond, wel hierover in gesprek met het COA. Wat zeker is dat de staatssecretaris daarover in elk geval niet meer in onderhandeling gaat. Die afspraken liggen vast in de kaderovereenkomst. Wat een mogelijkheid kan bieden is de bestuursovereenkomst. Naast de kaderovereenkomst met de staatssecretaris en COA moet er namelijk een bestuursovereenkomst komen tussen gemeente en het COA. De gemeente vindt het belangrijk dat een begeleidingscommissie, bestaande uit o.a. inwoners, hiervoor input kan leveren. In de bestuursovereenkomst komen onder andere afspraken te staan over een veiligheids- en beheerplan en eventueel ook over de looptijd.

5.1.2e reageert, 'dan zijn we kennelijk al verder en zitten we ermee. De vraag om een eindtijd is niet beantwoord. Als er een duidelijke eindtijd is van 3-5 jaar zal er draagvlak komen en worden zaken in Albergen geregeld, daar zal iedereen nog van opkijken'.

Informatieavonden

De informatieavonden worden besproken. Hierin wordt ook aangehaald dat verschillende gedane uitspraken door burgemeester en wethouder worden ontkend.

5.1.2e 5 september waren zowel de burgemeester als de wethouder bij de start van de bijeenkomst in 'hosannastemming' terwijl hiervoor helemaal geen aanleiding was.

5.1.2e rult aan:

Eerste gesprek: hinderlijke gespreksleider. Sturend bezig.

Tweede gesprek: veel beter, iedereen kreeg meer de gelegenheid om zich te uiten'.

Tijdens deze bewonersavonden is/wordt niets gedaan met de opgehaalde argumenten

5.1.2e verwijst opnieuw naar draagvlak. 5.1.2e (COA) wist dit ook duidelijk te benoemen, er moet draagvlak zijn. Anders is het gedoemd te mislukken’.

Vervolg

5.1.2e vraagt naar het voorbereidingsbesluit dat de gemeenteraad heeft genomen. ‘Hier zit veel druk op en is tegenstrijdig met de kaderovereenkomst’.

Hilde legt deze procedure uit. ‘Het voorbereidingsbesluit heeft de raad genomen met als doel om in de onderhandeling met de staatssecretaris de regie weer terug te krijgen van het Rijk. In de onderhandeling is dat ook gelukt. Logischerwijs zou de gemeenteraad daarmee het voorbereidingsbesluit weer in moeten trekken. Technisch gezien kent het voorbereidingsbesluit een looptijd van één jaar en moet in die periode een bestemmingsplan worden voorbereid voor de betreffende locatie. De raad heeft geen andere plannen met locatie ’t Elshuys. Als de raad het voorbereidingsbesluit niet intrekt, dan is de kaderovereenkomst met de staatssecretaris van tafel. Het Rijk zal de regie dan terugkrijgen of terugnemen en het uiteindelijke resultaat zal niet beter zijn dan het resultaat dat nu is onderhandeld.

5.1.2e snapt de handelswijze niet. ‘Waarom heeft de gemeente niet gestreden voor Albergen. Had het hele verhaal teruggegeven aan het Rijk. Was er dwars voor gaan liggen. Wanneer dan alsnog een dwangmiddel wordt gebruikt had Albergen alsnog geapplaudisseerd voor het bestuur. Dan hebben we er alles aan gedaan.

Goodwill is kwijt! Er is geen onderbouwing gegeven voor de besluiten. De gemeente heeft zich laten adviseren en vervolgens toegegeven. In de tussentijd is er gewoonweg niet gecommuniceerd.

We vielen van het ene moment in het andere.

Ook verschillende Raadsfracties hebben dit beaamd. De afspraak was gemaakt, dat voordat er werd getekend het verhaal terug bij de Raad zou komen. Alexander Plegt en Hans te Kolsté spraken uit ‘witheet’ te zijn, dat er ineens een conceptoverkomst lag.

De Raad en het college hadden moet vechten voor Tubbergen. Nu heb ik en velen met mij geen vertrouwen meer in de politiek’.

5.1.2e vraagt of er nog een achterliggende gedachte is, dat nu wordt voldaan aan de taakstelling door Albergen aan te wijzen en hiermee de rest van de gemeente is gevrijwaard.

Hilde wijst dit af, ‘dat is niet een gedachtegang geweest. Gemeenten hebben de wettelijke taak om statushouders (asielzoekers met verblijfsvergunning) te huisvesten. Op het moment van de aanwijzing voldeed de gemeente Tubbergen ook aan de taakstelling opvang statushouders’. Dat heeft de staatssecretaris ook gezegd in de openbare raadsvergadering, de term weigergemeente heeft hij teruggenomen. De opvang van asielzoekers is primair een Rijkstaak en niet die van de gemeente. Ook als er een AZC zal worden gevestigd in de gemeente Tubbergen dan hebben we nog steeds een taakstelling huisvesten statushouders. Die opdracht vervalt niet met de komst van een AZC. Reagerend op de opmerking van 5.1.2e De gemeente heeft zeker gestreden voor haar inwoners, ook al voelt dit voor een deel van de inwoners niet zo. Voor wat betreft communicatie hebben we zo goed mogelijk geprobeerd informatie te verstrekken: de dag na het moment van aanwijzing is er een inwonersbijeenkomst georganiseerd in het gemeentehuis, er is contact geweest met de dorpsraad, inwoners zijn geïnformeerd via nieuwsbrieven en de gemeentelijke website, vragen konden per mail worden gesteld, ook was er bijna dagelijks contact met de kerngroep Albergen (vertegenwoordiging van direct omwonenden).

De fractievoorzitters van de partijen zijn geïnformeerd over de gemaakte afspraak met de staatssecretaris (kaderovereenkomst). Voor zover ik weet waren zij op het moment van informeren niet ‘witheet’.

Zowel voor college als raad is dit een uitzonderlijke situatie, niet eerder voorgekomen in Nederland. Ik vind het oprecht erg dat u aangeeft dat er hierdoor geen vertrouwen meer is in de politiek, zowel landelijk als lokaal. Het college heeft zich naar eer en geweten ingezet. Als inwoners daar ook toe

bereid zijn willen we ook zeker werken aan herstel van vertrouwen. Wellicht is beleidsbemiddeling een optie?

5.1.2e benoemt ook het persbericht van de raad: 'bedreiging van raadsleden en bestuur'. Wij (Albergen) voelen ons 'voor de bus gegooid'.

Hilde kijkt hier anders naar. Alle begrip voor emoties en frustraties van inwoners, maar er zijn wel grenzen aan wat er gezegd kan worden. Persoonlijke verwensingen en bedreigingen aan de medewerker van het COA, de burgemeester en de wethouder gaat te ver. De raad heeft daar een duidelijke streep getrokken.

5.1.2e zegt: 'als dit zo is, waarom is er dan geen aangifte gedaan. Dat is dan de weg'. Niet een publiekelijk statement dat het dorp niet deugt.

Hilde: Ik heb niet gezegd dat er geen aangifte is gedaan. Dat is aan de betrokken personen. Het statement van de raad was niet gericht aan het dorp Albergen, wel wordt er een streep getrokken in wat acceptabel is tijdens een bijeenkomst en wat niet. De tweede bijeenkomst verliep overigens prima.

Klacht

Nadat het bovenstaande is besproken wordt verder ingezoomd op de formele klacht: Er is uitgelegd dat een klacht moet zien op een gedraging van een ambtenaar en niet kan zien op een genomen politiek besluit.

De gedragingen volgens 5.1.2e en 5.1.2e:

1. Het ontkennen van uitspraken door wethouder Bekhuis i.c.m. de uitleg van dorpsraad inzake het plaatsen van statushouders (20) in het hotel:
'Wethouder Bekhuis zou tegen de dorpsraad hebben gezegd dat er minimale informatie in dit proces wordt verstrekt omdat de gemeente bang is voor onrust en/of represailles. Dit wordt ontkend door de wethouder';
2. Volgens de dorpsraad hebben zij burgemeester Haverkamp tijdens een gesprek gevraagd of er een AZC op de locatie 't Elshuys komt. De burgemeester ontkent dat die vraag is gesteld;
3. Het draaien van Burgemeester Haverkamp:
'Eerst volledig tegen het dwingende besluit zijn en dit op nationale tv uiten om vervolgens om te slaan in het sluiten van kaderovereenkomst (deal)';
4. Geen duidelijke communicatie verschaffen door de gemeente, tussen verschillende belangrijke en cruciale momenten in een gevoelig dossier wat invloed heeft op heel Albergen;
5. Op de informatieavond is niet iedereen uitgenodigd:
'We moesten ons zelf uitnodigen';
6. Er wordt niet geantwoord op duidelijke vragen:
'Waarom wordt niet gezegd wat je gaat doen, ook als het niet leuk is, geef een duidelijk antwoord. Er wordt om de 'hete brei' gedraaid';
7. Op een concrete vraag tijdens de bewonersavond, de vraag om een 'eindtijd', wordt geen antwoord gegeven:
Vervolgens wordt op een vrij onbelangrijke vraag (plaatsen hekwerk) door de burgemeester wel geantwoord, 'ga ik mee terug naar de staatssecretaris'. Dit terwijl zij met de vraag rond de eindtijd terug naar de staatssecretaris moet;
8. Het niet duidelijk beantwoorden van e-mails. Er wordt een standaardantwoord gegeven.

Het gesprek wordt afgesloten. De klachtencoördinator (5.1.2e) zal telefonisch contact opnemen met 5.1.2e en de klachtenbehandeling verder oppakken. Het verslag zal met de aanwezigen en de klachtcoördinator worden gedeeld.